

Pilar Vélez: «Maculatures + Monotips». Tríptic de l'exposició: *Subirachs. Maculatures + Monotips*. Metro Art, Barcelona, 1995

El món del gravat ofereix un ampli ventall de vies i camins a la creació plàstica. *Maculatures + Monotips* és una mostra d'obra gràfica de Josep Maria Subirachs, en la qual l'artista ha recuperat un material preexistent, una sèrie de proves seves refusades d'estampacions litogràfiques anteriors, és a dir *maculatures* en llenguatge de taller, les quals li han servit de pretext per a una nova creació. El resultat, molt més lliure i àgil en relació a la litografia original, es pot denominar *monotip*, car Subirachs ha aprofitat com a suport dites proves d'un procés seriat anterior, i hi ha intervingut, tot fent una única estampació a l'oli mitjançant una efímera matriu vegetal que, treballada sota la pressió dels roleus governats per la seva pròpia mà, ha permès la fusió dels pigments sobre el paper.

Subirachs, tot i que és un home de volums per la seva condició d'escultor, és alhora un home de línies, potser perquè l'exercici d'enfrontar-se amb la pedra, que imposa i podria arribar a prevaler, exigeix per part de l'artista un bon domini del llapis per tal de cenyir molt bé la matèria primera al seu projecte, a la seva creació. En canvi, en aquests monotips trobem un Subirachs més dinàmic i més apassionat, que juga fonamentalment amb el color, a base de pintura a l'oli, fet que dona com a resultat una obra molt més densa i potent que la litografia, sempre més freda i, gosaria dir, més asèptica, perquè, sens dubte, la qualitat de l'oli li atorga tota una altra dimensió. La preponderància de la línia s'esvaeix sota la pastositat dels colors i l'obra esdevé aleshores més lliure i evidentment, més pictòrica, en el sentit que s'allunya del traç més propi de la il·lustració, tan característic de l'obra gràfica subiraquià, i s'acosta més a la formulació cromàtica de la pintura.

Quant a la temàtica, sobretot atès que Subirachs parteix d'estampacions anteriors, hi és present el seu particular univers iconogràfic: la dualitat femení-masculí, el joc positiu-negatiu, la balustrada, les subtils referències a grans artistes de la història, les estructures geometritzants impenetrables, etc. S'hi pot veure, a tall d'exemple, la sèrie intitolada *Arquitectura, Pintura, Escultura*, litografies que havien estat editades el 1989, que ara han esdevingut monotips d'una gran entitat cromàtica. Perquè tots els temes s'allunyen dels seus originals en restar soterrats pel color que conscientment trenca l'hieratisme lineal i convida a un nivell de lectura distint i força més agosarat, que enriqueix el disseny primitiu. És, doncs, tota una altra dimensió de l'obra gràfica subiraquià. Tot i que parteix d'un mateix element inicial –que en realitat són les planxes litogràfiques primigènies–, Subirachs assoleix uns resultats més colpidors i valents a conseqüència sobretot de l'ús que fa de l'aplicació de la

pintura a l'oli. Divertimento d'artista, que ens permet parlar d'una vessant més de la trajectòria subiraquiana.